

1

Stařec ale tu vodní spoustu zásadně pokládal za ženskou bytost, jež člověku buď projevuje přízeň, nebo mu ji odpírá.

2

A protože slunce se už chystalo zajít za obzor, chtěl si dodat sebevědomí a začal vzpomínat, jak tenkrát v té casablanské taverně zápasil v páce s největším silákem havanských doků, obrovitým černochem z Cienfuegos. Seděli celý den a celou noc proti sobě u stolu, lokty položené na křídou namalované čáře, a se vztyčeným předloktím a dlaněmi pevně zaklesnutými do sebe se snažili jeden druhému přetlačit ruku, aby se dotkla desky. Chlapi sázeli jak diví, dveře do sálu osvětleného petrolejkami se netrhly, ale on sledoval jen černochovu paži, ruku a tvář. Po prvních osmi hodinách za sudího nastoupil jiný a pak se začali v čtyřhodinových směnách střídat, aby se druhý trochu vyspal. Jemu i černochovi prýštila zpod nehtů krev, oba střežili jen soupeřovy oči, dlaň a předloktí, sázkaři odcházeli a místo nich přicházeli další, seděli na barových stoličkách rozestavených kolem dřevěných stěn a pozorovali, jak si vedou. Stěny byly natřené jasně modrou barvou a světlo petrolejek na ně vrhalo jejich stíny. Ten černochoův byl obrovský a vlivem brízy, která lampy rozhoupávala, se pohyboval sem a tam.

Kurzy sázek lítaly celou noc a čumilové černochoha napájeli rumem a připalovali mu cigarety.

Jednou se po dalším panáku rumu vzchopil a po strašlivém vypětí se mu podařilo ruce vychýlit o dobrých sedm čísel. Jenomže on tehdy ještě nebyl staroch, ale Santiago El Campeón, a dokázal je vrátit zpátky do startovní polohy. Získal jistotu, že soupeře, velkého borce a fajn člověka, nakonec dostane na lopatu, a za úsvitu, kdy už se sázkaři dožadovali vyhlášení remízy, ale sudí odmítavě vrtěl hlavou, sebral všechnu sílu a začal mu ruku tlačit níž a níž, až se hřbetem dotkla desky. Souboj, který začal v neděli ráno, trval až do časných pondělních hodin, a tak spousta sázkařů volala po plichtě jen proto, že musela do doků nakládat pytle cukru nebo skládat topivo pro Havanskou uhelnou. Jinak by všichni klidně čekali dál. On to ale včas dotáhl do vítězného konce, a do práce to stihli.

3

Když se marlín kruhem vracel, vypadal opravdu velkolepě. Až na vlnění veliké ocasní ploutve byl naprosto klidný, a tak stařec začal ze všech sil zkracovat šňůru, aby ho dostal blíž. Marlín se na okamžik mírně naklonil na bok, vzápětí se však narovnal a pustil se znovu kolem.

„Ale podařilo se,“ zaradoval se stařec. „Kus jsem mu skutečně ubral.“

Znovu se mu udělalo slabo, ale vydržel a nepovolil ani o píd. Takže přitáhnout se dá, řekl si v duchu. Třeba ho v tomhle kole dověču až ke člunu. Zaberte, ručičky moje. Vzepřete se, nohy! Vydrž, hlavo! Udělej mi to k vůli. Vždyť jsi mě nikdy nezdala. Já ho teď potřebuju dostat až k sobě.

I když však sebral všechny síly a začal dobírat dřív, než ryba proplula kolem, takže se skutečně ocitla o kousek blíž, stejně se napřímila a navzdory všem jeho snahám se začala znovu vzdalovat.

„Rybo,“ oslovil ji stařec. „Smrti se nevyhneš, ale musím tak dopadnout i já?“

(ooo)

Při dalším kolečku už rybu skoro měl, ale nakonec znovu vyrovnala a pomalu odplula do větší vzdálenosti.

Ničíš mě, pomyslel si, ale máš na to plné právo. V životě jsem neviděl většího, krásnějšího, klidnějšího a vznešenějšího tvora než jsi ty, bratře marlíne. Neváhej, zab mě! Teď už je jedno, kdo koho zničí.

Začínáš bláznit, uvědomil si. Musíš si zachovat jasnou hlavu. Tak myslí a ukaž, že umíš trpět jako chlap. Vlastně i jako ryba.

„Seber se, hlavo,“ řekl téměř neslyšně. „Vzpamatuj se.“

Další dvě kola skončila stejně jako předchozí.

Tak nevím, pomyslel si, protože měl pocit, že omdlí. Prostě nevím. Ale zkusím to ještě jednou.

(ooo)

Ale sebral veškerou svou bolest, zbylou sílu a dávno ztracenou hrdost a vložil je do zápasu s rybou, se kterou bojoval o přežití. Převalila se na bok, nechala se přitáhnout, až se mečovitým výrůstkem na horní čelisti téměř dotkla plaňkování, a dlouhá a široká plula podél člunu. Stříbřité, nachovými pruhy zbarvené tělo zdánlivě nemělo konce.

Pustil šňůru, přišlápl ji nohou, zvedl harpunu co nejvyšší a veškerou silou umocněnou o tu, kterou v sobě právě

zburcoval, ji marlínovi vrazil do boku jen kousek za velikou prsní ploutví, jež trčela z hladiny do výšky lidského hrudníku. Ucítil, jak ocelový hrot proniká do masa, a tak se o násadu opřel, vtlačil harpunu hloub a celou vahou na ni nalehl.

Ryba na pokraji smrti ožila, vyskočila vysoko nad hladinu a předvedla se v celé své délce a šíři, mohutnosti a kráse. Na okamžik jako by zůstala ve vzduchu viset, ale pak se s mocným plesknutím zřítla do moře a pokropila člun mohutnou sprškou.

Starci se dělalo mdlo, obracel se mu žaludek a pořádně neviděl, ale zvedl nohu z harpunového lanka a nechal ho v dlaních sedřených až do masa volně ubíhat. Když se mu zrak vrátil, uviděl stříbřité břicho. Marlín plaval hřbetem dolů, kus za hlavou mu z boku šikmo vzhůru trčel dřík harpuny a krev ze srdce barvila moře do ruda.]

4

Žraloků

připlavalo celé hejno a on viděl na hladině jen brázdy rozrývané hřbetními ploutvemi a světélkování, jak se na marlína začali sápat. I když je mlátil po hlavách, slyšitelně se do ryby zahryzávali s takovou zuřivostí, že mu rozkymáceli člun. Zoufale se oháněl po něčem, co pouze cítil a slyšel, a pak mu po žerdi cosi chňaplo a ta najednou jako by nikdy nebyla.

Vytrhl kormidelní páku a začal obouruč bít a sekát do vln. Žraloci se nahrnuli k přídi a všichni najednou se do marlína pustili. Trhali z něj kusy masa, které pod vodou kratičce zasvětélkovaly, než se nájezdníci obrátili k další zteči.

Když se pak na marlína jeden vrhl zepředu, stařec pochopil, že to je opravdu konec. Přesto páku zvedl a udeřil žraloka po tlamě pevně zakousnuté do marlínovy nepodajné hlavy, která nechtěla povolit. Ohnal se ještě jednou, pak znovu a potřetí. Slyšel páku praskat a v ruce mu zbyl jen rozeklaný konec, ale stejně jím útočnickovi vrazil do lebky. Ucítil, jak do ní vnikají velké ostré třísky, a honem ji probil podruhé. Žralok se pustil a překulil na bok. Další se neobjevil. Ostatní už nic sežrat nemohli.

(...)

Plivl do moře. „Nažerte se tohohle, vy obludy, a nechte si zdát, jak se vám povedlo zahubit jednoho rybáře,“ procedil mezi zuby.